

ПРОЄКТ

ЗИМОВА СЮІТА

Тимофєєва Олена Петрівна

Дніпровська гімназія № 140
Дніпровської міської ради

Учителька
початкових класів
Спеціаліст
вищої категорії
Учитель - методист

01

Якого кольору
зима?

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Вітівки матінки –
зими»

02

Кришталевий
дзвін зими

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Січень -
просинець»

03

Зима -
скульптор

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Примхи Діда
Мороза»

04

Сніжинки -
балеринки

- Робота над текстом
А. С. Волкової
«Зимова казка»

05

Малювання
сніжинками

- Ознайомлення
з технікою
малювання
«сніжинками»

УРОКИ - МИЛУВАННЯ

Чому діти так люблять зиму, чекають на неї?

Згадаймо тільки-но реакцію малюка на перший сніг – невгамовна радість, неприховане збудження, щире захоплення!

Скільки гарного навкруги – блискучі бурульки, ажурні сніжинки, таємничі кучугури...

Казкова краса зими притягує, хвилює, бентежить уяву дитини.

Почуття так вирують у маленькому серці, але як непросто їх висловити – бракує слів і власне досвіду естетичного оцінювання природи.

Дитина зосереджено напружує думку і говорить або пише у творі про те, що взимку ніч довша за день, що сніг щільно вкрив землю, що сонце світить, але не гріє...

Так і є – ніхто не заперечує. Але така розважлива констатація фактів більш схожа на науковий світ, ніж на щире власну оцінку своєї зимової природи.

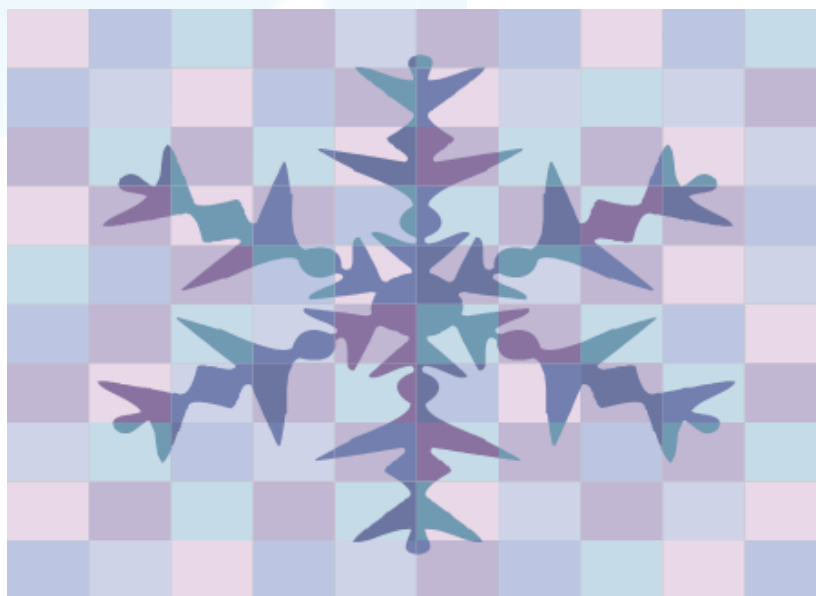
Тут панує залізна логіка, а власне емоціям місця не знаходиться.

Виходить, відчутти красу, висловити захоплення нею - справа для дитини непросте і потребує допомоги з боку вчителя.

Отже, вирушаймо назустріч зимовій красі, розкриваючи перед вихованцями її «секрети».

Проект «Зимова сюїта»

складається з п'яти «уроків милування» зимовою природою в інтегрованому курсі читання з народознавством і мистецтвом

Тип уроків

Інтегрований курс уроків читання, народознавства і мистецтва

Мета

Познайомити учнів із зображенням зими в художній, науковій літературі та інших видах мистецтва.

Формувати уміння правильного, свідомого, виразного читання; вчити орієнтуватися у структурі тексту.

Удосконалювати уміння спостерігати за природою; добирати слова, які несуть у собі значне емоційне навантаження; привчати до побудови власної думки, висловлення в ній свого бачення.

Розвивати пам'ять, мислення, мовлення учнів; збагачувати їх словниковий запас.

Виховувати любов і повагу до рідного слова, мови; естетичні смаки; дбайливе ставлення до природи.

Обладнання

Виставка книг про зиму, словників, ілюстративного матеріалу; роздатковий матеріал, аудіозапис.

Виступи

Учні-помічники вчителя з додатковим народознавчим матеріалом.

Література

1. Мій краю рідний. Збірник художніх творів про природу / Упоряд.: А. Т. Дідківська, В. Д. Крушинська. – К.: Шк., 1986 - 319 с. з іл..
2. Джерельце: Зб. художніх творів для учнів мол. шк. віку / Упоряд.: Л. М. Кіліченко. – К.: Шк., 1989 - 109 с..
3. Копиленко О. І. Як вони поживають. Старостенко Ю. С. Лісові розмови: Оповідання: Для мол. шк. віку / Мал. Т. П. Капустіної. – К.: Веселка, 1987 - 207 с.: іл..
4. Друзь З. В. Пізнавальні завдання з ознайомлення з навколишнім світом у почат. шк.: Посібн. для вчителя. – К.: Шк., 1990 - 128 с..
5. Ковальчук О. В. Українське народознавство: Книга для вчителя. – К.: Освіта. 1992 - 176 с..

Урок 3

Зима - скульптор

Хід уроку

I. Організаційний момент

1. Привітання
2. Підготовка учнів до уроку
3. Організація дітей на заняття

II. Перевірка домашнього завдання

1. Враження від читання тексту І. Соколова-Микитова «Зимова ніч»

Інтерактивна гра «Пінг – понг»

Діти задають питання, щодо змісту тексту, один одному.

1. Один учень / учениця задає питання.
2. Охочі відповісти піднімають руку.
3. Той, хто задавав питання, обирає того, хто буде відповідати.

III. Підготовка до сприйняття теми уроку

1. Бесіда

Фонограма

Учитель

- Помилуйтеся зимовим пейзажем. Як чітко окреслені всі форми у природі!
- Погляньте на кущі, пні, дерева, щільно вкриті снігом. Що вони вам нагадують?

Загадка на допомогу

1 учень / учениця (напам'ять)

Стоять козаки
На них білі ковпаки,
(Пні під снігом)

Ілюстрації

Учитель

- Придивіться до того, як сніг огорнув землю, як дбайливо позакутував кожну билиночку.
- Знайдіть цікаві форми, підкреслені снігом – на що вони схожі?

Допоміжний художній матеріал

2 учень / учениця (напам'ять)

О. Олесь «Зимою вдосвіта»

Коли із хати вийшли ми,
Ще тільки розсвітало...
Під білим килимом зими
Усе навколо спало.
В пухнасті ковдри і свитки
Ялини повдягались,
Кущі насунули шапки
І вовною пишались.
Укрилось ряднами село,
Безмежний степ біліє,
Стежки й дороги занесло,
І цяточки не мріє ...

Учитель

- А сніг усе йде та йде, засипає землю.
- Погляньте, скільки його намело – кругом намети, кучугури...
- Що вони вам нагадують?

Записи на дошці / картки

пухнасті перини
м'які подушки
ватні ковдри
цукрові гори

2. Рольова гра

Учитель

- Пофантазуймо: уявіть, що ви потрапили у музей «снігових фігур».
- Хто з вас погодиться на роль екскурсовода у цьому дивовижному музеї та покаже його «експонати»?

3. Бесіда (продовження)

Учитель

- Отже, зима – справжнісінький «скульптор».
- Уважно погляньте на чудові витвори, які вона виліплює зі снігу, виливає з льоду - яка фантазія!
- А чи зможете ви знайти «льодяні прикраси» зими?

Загадки на допомогу

3 учень / учениця (напам'ять)

Як на свято вбрався дах
В снігову сорочку.
А чи знайдете на ній
Льодяну торочку?
(Бурульки)

4 учень / учениця (напам'ять)

Крапелько!
Стигни, холонь і рости!
За ніч збудуй кришталеві мости.
(Лід)

IV. Робота над новим матеріалом

1. Бесіда

Учитель

- Придивіться до бурульок, що висять на гілках дерев – знайдіть найтовщу (найтоншу, найдовшу, найпрозорішу) бурульку.
- Що нагадують вам їх форми?

Загадка на допомогу

5 учень / учениця (напам'ять)

Під нашим дахом
Морквина росте
Сонце пригріє –
Вона відпаде.
(Бурулька)

2. Творча робота

Учитель

- Спробуймо разом придумати казочку про Бурульку і Сонце...

3. Бесіда (продовження)

- Погляньте, як гарно прикрасила зима дерева: чим це запушені гілочки?
- Що вам нагадує незвичайне оздоблення?

Загадки на допомогу

6 учень / учениця (напам'ять)

Рано-вранці увесь світ
Вбрався в білий оксамит
А як вітер нападе -
Оксамит цей опаде.
(Іній)

7 учень / учениця (напам'ять)

На зимові віти
Сіли білі квіти.
(Іній)

8 учень / учениця (напам'ять)

На гілках,
що від холоду тремтять,
дрібненькі білі гілочки висять.
(Іній)

Учитель

- Як ви гадаєте, чому іній вважають справжньою окрасою зимового пейзажу?

- Чим подобається він вам?
- Продовжіть думку: «Коли дерева вбираються в іній, то стають схожими на ...»
- Отже, зима наче навмисне підкреслює контури дерев. Це дозволяє милуватися пропорцією в природі - співвідношенням частин цілого між собою.
- Придивіться уважно до кремезних стовбурів могутнього віття та тендітних гілочок...
- Що нагадує вам це плетиво?

Допоміжний художній матеріал

Фонограма

9 учень / учениця (напам'ять)

В. Скомаровський «Навкруги казкові шати»

Навкруги казкові шати -
Сиве плетиво гілок.
Спробуй зразу відгадати,
Де тут в'яз, а де дубок.
Де калина, де шипшина,
Де черешенька мала?
Все зима заपोщила,
Запушила, замела.

10 учень / учениця (напам'ять)

Сплять над озером ялинки,
Як сестрички в сповитку.
Біла віхола хустинки
Їм зіткала нашвидку.
І березка – мов лілея
В платті з ніжних пелюсток.
Замість бантика у неї –
З клена зірваний листок.

4. Музична фізхвилинка

5. Робота над текстом А. С. Волкової «Примхи Діда Мороза»

а) Підготовка до сприйняття тексту

Учитель

- Зауважте: зима не тільки талановитий «скульптор», але й непогана «художниця».
- Де можна побачити її «малюнки»?

Загадки на допомогу

11 учень / учениця (напам'ять)

Що це за майстер
Малює на склі
Айстри, жоржини,
Троянд пелюстки?
(Мороз)

б) Перше читання тексту (учитель / діти)

в) Перевірка сприйняття тексту

г) Словникова робота

Записи на дошці (картки)

хуртовина	кмітливість
виблискуючи	витівник
діаманти	найдивовижніші
випромінюючи	папороть
майстерність	небачені

г) Робота над природознавчим змістом тексту

Учитель

- Зачитайте наукові висновки про примхи Діда Мороза (Ідея, мета автора художньо-наукового тексту)

V. Узагальнення вивченого матеріалу

1. Творча робота

Учитель

- Спробуймо всі разом придумати казочку «Льодяні квіти зими».

2. Бесіда

Учитель

- Погляньте на сніг: він також весь розмальований якимись рисочками, цяточками – це «пишуть» на снігу своїми лапками та хвостиками звірі, птахи.
- Спробуймо визначити хитрі «петлі», «двійки», «скидки».
- Влаштуймо конкурс на кращого читця «Книги слідів».

VI. Підсумковий етап уроку

Фонограма

1. Висновки

Учитель

- Отже, третя сторінка «Зима-скульптор і художниця» перегорнута.
- Але милування зимовою природою ще не закінчується. **Наступна сторінка «Сніжинки-балеринки».**

2. Огляд виставки книг

3. Оцінювання

4. Домашнє завдання

Читання і переказ текстів (на вибір):

- В. Сухомлинський «Як дзвенять сніжинки»;
- В. Пархоменко «Перша пороша».